

Sentimentul datoriei împlinite

Eram la Londra, în primăvara anului 1991, când piesa *Dancing in Lughnasa* de Brian Friel făcea săli pline în West End și se bucura de cronici entuziaste. Amuzantă era și coincidența cu faptul că în cinematografe rula, tot cu mare succes, filmul lui Mel Gibson, proaspăt premiat cu Oscar, *Dancing with Wolves (Dansând cu lupii)*. Dansul se pare că era tot ceea ce lumea își dorea. Piesa avea să fie ulterior reprezentată și pe Broadway, transformată în *musical* și, continuându-și marșul triumfal, a ajuns la Teatrul Național din București, unde a fost reprezentată sub titlul ***Dansând pentru zeul păgân***, în regia unei irlandeze, Lynne Parker. Autorul, Brian Friel, se înscrie, și el, în seria dramaturgilor de succes pe care Irlanda i-a trimis la Londra. Piesa lui a plăcut datorită ingredientelor bine dozate: povestea este și mitică, și erotică, se petrece într-un mediu pitoresc, conține puțină politică și un strop de *suspense*. Nu în ultimul rând, a fost agreată de teatre pentru că oferă numeroase roluri feminine. Prea adesea, pe scenă se înfruntă mai mulți bărbați pentru o singură femeie, ceea ce face dificilă distribuirea actrițelor.

Ne aflăm într-o localitate uitată de Dumnezeu, în care cel mai important eveniment este sărbătoarea recoltei, agrementată cu ritualuri erotice, de sursă păgână. În timpul acesta, în Spania războiul civil face ravagii, lucru de care eroinele piesei află de la un radio care funcționează intermitent. Fetele sunt sărace, umilite și ne iubite. Au grijă de un copil maturizat înainte de vreme și de un bătrân căzut în mintea copiilor. Aparițiile rare și fortuite ale bărbatului care a dezertat de la datoria de tată, un fante cam obosit, dar încă seducător, nu sunt atât prilej de reproșuri, cât de învioreare sentimentală. Fetele își descarcă energiile nefolosite dansând frenetic, pe ritmuri *country*, transmise la radio. Povestea este când jucată, când relatată. Copilul apare doar ca matur, în rol de narator, și nu interacționează nemijlocit cu ceilalți.

Regia lui Lynne Parker este modestă. Ea organizează spectacolul, atentă la ritm, subliniind accelerările, momentele de ruptură, fără să-i dea, însă, strălucire. Cele cinci actrițe (Viviana Alivizache, Carmen Ionescu, Carmen Ungureanu, Tania Popa și Rodica Ionescu) joacă pline de conștiinciozitate, au culoare și elan, dar armonizarea și relațiile dintre ele suferă. Se simte că regizoarea nu s-a interesat de acest aspect, poate și din cauza dificultăților de limbă. Gavril Pătru și Liviu Lucaci sunt corecți, dar cam șterși. Uluitor este doar Gheorghe Dinică în rolul bătrânului zaharisit. Chiar dacă doar stă pe scenă și tace, participarea lui intelectuală și emoțională generează încordare și asigură spectacolului o coerență superioară. Scenografia Ștefaniei Cenean este aerisită, funcțională și frumoasă. Îi suntem recunoscători pentru schimbările de imagine proiectate pe panoul din fundal, care mai distrează publicul când acesta se plictisește. Adevărul este că subiectul, atrăgător pentru un public hipercivilizat și dornic de pitoresc, nu reușește să stârnească interes în spațiul nostru cultural. Presupun că toți cei implicați în spectacol au, pe bună dreptate, sentimentul tonic al datoriei împlinite. În artă, însă, a fi OK nu e nici pe departe destul.

Teatrul Național „I.L. Caragiale“ din București – Dansând pentru zeul păgân de Brian Friel. Regia: Lynne Parker (Irlanda). Scenografia: Ștefania Cenean. Cu: Gheorghe Dinică (Jack) Vivian Alivizache (Kate), Carmen Ionescu (Maggie), Carmen Ungureanu (Agnes), Tania Popa (Rose), Rodica Ionescu (Chris), Gavril Pătru (Gerry), Liviu Lucaci (Michael).
Data premierei: 12 octombrie 2006.